

SZABOLCSI TISZA-VIDÉK

TÁRSADALMI HETILAP,
SZABOLCS-VÁRMEGYE ÉS TISZA-LÖKI JÁRÁSÁNAK KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tisza-Lök, Korontó-utca 118. szám.
Közlemények a szerkesztőségbe, előfizetések, hirdetések a kiadóhivatalba
ezintzendők.
Kéziratokat nem adunk vissza; névtelen leveleket nem fogadunk el.

A szerkesztésért felelős:
HÉRY GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 korona. — Fél évre 6 korona. — Negyedévre 3 korona.
Egyes példány 24 fillér.

Apró hirdetésekben
egy szó 4 fillér, négy hasábos petit sor a nyitólétszen és reklamnál
1 korona, a hirdetésekénél 20 fillér.

Városaink fejlődése a vasutak által.

Vasut és fejlődés.
E két fogalom összeolvadt, mert egyik nélkül a másik el sem képzelhető!

Nem szükséges, hogy ennek bizonyítására messze, a tengereken túl fekvő Amerikára hivatkozzunk, hol a fejlődés a legnagyobb arányokban történt és történi napjainkban is, hol a műveltség, a művészet, a kereskedelem, az ipar szoros arányban fejlődik a vasutakkal, hanem csak szűk körre szorítkozva, hazai viszonyainkat vesszük alapul.

Budapest, mint az ország fővárosa, 25—30 év alatt oly óriásilag fejlődött, hogy bármely amerikai államnak is becsületére valnék. Vajon történhetett volna-e ez, ha a főváros nem lett volna számos világvonalal egyenes összeköttetésben vasutai által? De nem csak a főváros fejlődött ily mértékben, csaknem hasonló arányban fejlődtek a vasutak mentén fekvő és azok által szelt vidéki városok is kivétel nélkül az utóbbi évtizedek alatt. Ezen fejlődés nemcsak a gazdasági téren észlelhető, hanem szellemi és erkölcsi tekintetben is nagy előnyöket tüntet fel.

Hogy ebbeli állításunkat még jobban igazolhassuk, felemlítünk néhány oly várost, hol annak idején ugyancsak elleneztek, hogy a határukat a vasut átszelje, vagy csak érintse is.

Legelső helyen áll e tekintetben Gyöngyös; e leginkább földművelőkből álló város, melynek képviselői kitelhetőleg küzdöttek az ellen, hogy ne engedjék meg határunknak a vasut általi érintése. Ezen nagy ellenkezésnek annyi hatása lett, hogy *Visontai Kovács* László, Vámosgyörk ura és országgyűlési képviselő beleegyezett abba, hogy a tervezett vasutvonalat vezessék Vámosgyörkön át, az ő birtokán keresztül; az állomást pedig megengedni, hogy építsék az ő szérűs kertjébe, s mindezt díjazást sem kért. Ilyen formán is történni, könnyű szerrel a magtárból egyenesen a vagonba rakodtatta a piacra szállítandó gabonáját és a Gyöngyösiéket pedig boldogok voltak vívmányuk fölött. Azonban a boldogság nem tartott sokáig, mert néhány év múltán belátták, hogy mily megdöglőtlanságot követtek el akkor, midőn elleneztek a vasutnak határunkba hozatalát. Fühöz-fához kapkodtak akkor, sőt egy millió forintot is felajánlottak azon czélra, hogy fordítsák a fővonalat Gyöngyös felé.

De minden erőlködés hiába való volt, maradtak vasut nélkül s csak később kapták nagy kegyelemből a kis szárnyvonalat. Ennek folytán Gyöngyös városa épen nem fejlődött, sőt hátramaradt, hanyatlott.

Épen így járt Eger is és még néhány város. Mindazon vidék, hol nincs vasut, elmaradott, nem fejlődhetik, mert magára van utalva.

Képviselőjelölés.

Augusztus 20-án, délelőtt 9 órakor érkezett *Kossuth* Ferencz, titkárja és dr. *Papp* Zoltán képviselőjelölt kíséretében B.-Szt. Mihályra, hogy a kerületi gyűlés képviselőjelölésén részt vegyen s

az általa ajánlott Dr. *Papp* Zoltán ismert író a gyűlésnek bemutassa. Az állomásom várta már őket a bandérium s a nagyszámu közönség, mely amint *Kossuth* alakját megpillantá lelkes éljenzésben tört ki. A bandérium vezetése mellett a városháza előtt lévő tégir haladtak, ahol a készen levő emelvényre mentek fel. Egy-másután beszéltek *Kossuth*, Dr. *Papp* Zoltán, továbbá a *Kossuth* titkárja. Deután 2 órakor kocsiúra ültek s áthajtottak Tisza-Lökre. Nem mindennapi az a lelkesedés, melylyel itt *Kossuth* és kíséretét fogadták. A *Kossuth* dalt énekelve jött elől a löki, 50 emberből álló bandérium 4 sojával, lovaik nyakán élővirágból font koszoru s a lö többi része nemzeti szallaggal s virágokkal díszítve, a lovasok kezében zászlókkal. Utána a b.-szt.-mihályi bandérium hasonlóan felvirágozva. A bandérium után tiszta fehérbe öltözött piros arcu, eszokort tartó fiatal leányok jöttek párosával, énekelve, kiket 12 lovas fogott közre. Ezt követte *Kossuth* fogata, mely elé 4 pej volt fogva, elől magyar ruhás strucz-tollas kocsisült. Két oldalt mintegy védőleg hosszú kosban jött a tiszalöki tüzoltóság. A *Kossuth* fogata után jött a Dr. *Papp* Zoltán jelölt kocsija. A város szt. mihályfelői részén volt felállítva az első zászlók és virágokkal terhelt diadalkapu. Midőn a menet ideérkezett, a más községekbe bejött nép, városunk polgárai egy részével megállította az érkezőket s szónokul lelkes szavakkal üdvözölte a vendégeket. Az első diadalkaputól 500 lépés távolságban várakozott *Rakamaz* község 30 tagból álló küldöttsége. Midőn a menet ideérkezett, a kocsis egy intéssel megállította lovait. *Kossuth* felállott kocsijában, mire a küldöttség vezetője, *Vereb* Antal *Rakamaz* gyógyszerész előlépett, s általános figyelem között érezes hangon, nagy hatást keltő, magas nívón álló beszéddel üdvözölte *Kossuth*ot, egyidejűleg kijelentette többek közt, hogy ugy ő, valamint *Rakamaz* község minden szavazó polgára rendíthetetlen hiva a függetlenségi eszméknek. Beszédét egérvöl éljenzés között fejezte be, a mit *Kossuth* észrevertő örömmel vett tudomásul és magyaros kézszerítással s szép szavakkal köszönte meg. Aztán a felbogarozott hársorok között énekelve s éltette a vendégeket, haladtak tovább, mintegy ezer férfi és asszony által kísérve. A városház terepen várakozott a már összesereglett nép zöme. A kaszinó előtt volt felállítva a másik, ugyancsak díszes diadalkapu s közel jobbra hozzá a szönyegekkel bevont széles podium. E díszes és ünneplés menet megérkezésekor lelkes éljenzésbe tört ki a közönség s a helybéli tüzoltóság ügyes és dicséretre méltó intézkedése folytán széles utat nyitott a már minden helyet elfoglalt közönség s nyomban ezután kordont vont a tüzoltóság. Ben *József* fogadta itt lendületes szavakkal a vendégeket, ezután ismét kitért az óriási éljenzés. Az ut porától megszabadulva átfölözés után *Kossuth*, továbbá *Vereb* Ferencz kerületi partelnök megjelentek az emelvényen, mire a partelnök megtartotta a szépen hangzó, tetszést arató megnyitó beszédét. *Kossuth* szólott ezután. Folyt a szép szó akjairól, melyet mohón szivott magába ez igazi magyar nép. Azon óhajtatásnak ad kifejezést, hogy az 5 év előtt történt választás alkalmával, megfélekedett nép az új választáshoz fényesen kiköszörűi a zászlóim esett csorbát. „Azt hiszem, ugymond, mindenki tudja, hogy ma *Lajos* napja van, mely napot még boldogult atyám élt, ott, távol az édes hazától a kinos számüzetésben is, szűk családi körben, mindig megünnepeltük, ma pedig kedves barátim, köztetek időzve, más teljesíti helyetben a fiu kötelességet, mig én eljöttem, hogy adjak önöknek egy erős fiatal embert, kire nyugodtan bízhatják a haza sorsát.” Mely hatást keltő beszédét a jelölt Dr. *Papp* Zoltán bemutatása s éltetésével végezte, perczekig tartó éljenzés közben. Előzőleg, az elnöki megnyitó után, küldöttség ment Dr. *Papp* Zoltánert, felkérve őt, jöjné programbeszédét megtartani. *Diszmagyarba* jelent meg s az első pillanatban már impozáns alakjával, megnyerő külsejével, nagyon közel furdott az egybegyűltek szívéhez. Lassan kezdte beszédét, de minél tovább ment, annál emelke-

dettebb lett hangja s magával ragadta az egybegyűltek. Beszédjét számtalanszor a helyeslések és kitérő éljenzések szakították félbe. Remek beszédjének hatása alatt, csupa tűz, csupa lelkesedés volt a nép. Ezután *Kossuth* titkára beszélt s nagy tetszést aratott szépen kidomborodó beszédjével. Beszélt még *Tóth* Ferencz (*Rakamazról*) kinek lelkes beszédjét szintén megélték. Ezután pedig *Vereb* Ferencz partelnök zárószava hangzott el. *Kossuth*, Dr. *Papp* Zoltán, továbbá még mások a gyűlés bezárása után a kaszinó szalonjába vonultak vissza. Amint itt beszélgetnek, egyszer csak nyílik az ajtó s belép rajta *Katonáné*, született *Kádár* *Zsuzsa* s következő beszéddel lép meg a jelenlévőket, mely szörül szóra a következő: „Midőn *Kossuth* *Lajos* hazánk nagyfia elhalt, Erdélyország hőgyei sejem tapotát küldtek a boldogult emlekenk tiszteletére. En nem hoztam ily ajándékot *Kossuth* *Ferencz*nek hazánk nagyfiának, de hoztam oly honleányi érzelmektől dobogó szívvel, mely ha meghasadna e pillanatban, boldognak érezném magam, mert látták szemeim *Kossuth* *Lajos* hazánk nagy szülötjének fiát.” Midőn pedig beszédjét elvégezte, a jelenlévő urak felemeltek s ugy éltették. Este a város nagyvendéglőjében bankett volt, melyen a közellévő községekbe bejött urak és hölgyek, továbbá a helybéli polgarok vettek részt. Az első pohárköszöntőt a tiszantulról jött egyik református pap mondotta, utána *Kossuth* állott fel, őt követte Dr. *Papp* Zoltán, ki már a banketten jelenlévő polgarokat mind nevéken szólította. Örült, boldog volt, mivel kezet szorított. Beszélt még *Vereb* Antal általános figyelem közt, *Tóth* *György* *Rakamaz* főbíró biztosította a jelöltet még, mivel kezet szorított és ragaszkodásukról. A bankett a reggeli órákban ért véget. Dr. *Papp* Zoltán megválasztása majdnem egész bizonyosra vehető. Reggel az 5 órai vonathoz óriási néptömeg kísérte ki, folytonos éljenzések között a távozó vendégeket.

Királynék halálozási évfordulója. A magyar nemzetnek imádvá szeretett királynéja ez előtt három évvel lett áldozata külföldön az anarkista törnek és így szeptember tizedikén, kedden lesz harmadik évfordulója annak a gyászos napnak, hogy *Erzsébet* királynét *Genfben* meggyilkolták. A gyászos nap emlekre szeptember 10-én, délelőtt 10 órakor a budavári koronázó *Mátyás*-templomban nagy gyászmise lesz, a melyet *Vaszary* *Kolos*, Magyarország bírnok herceggprimása fog mondani fényes papi segédlettel. A misén részt vesznek a belügyminiszter meghívására a kormány, az országgyűlés mindkét háza, az idegen államok képviselői, a polgári és katonai hatóságok fejei. A királyi palota *Szent István*-templomban délelőtt 9 órakor tartják meg a gyászistentiszteletet, a melyen az udvarnagyi hivatal és a királyi palota személyzete vesz részt.

Mennyibe kerülnek a háborúk? Hogy a háborúskodás mily óriási pénzüsséget követel, mutatja egy közelébb megjelent statisztika, mely a legújabbkor hadjáraitnak költségeit tünteti fel. Ezen statisztika szerint: Az amerikai függetlenségi harc az Unió északi államainak 22½ milliárd, a déli államoknak 11 milliárdba került. A csatákban, melyek e hadjárat alatt folytak, mind a két részen körülbelül 800,000 ember maradt a csatáéren. A krimiai háboru pénzben tíz milliárdot nyelt el és 750,000 ember életébe került. Poroszország 1864. évi hadjárta Ausztria és Dánia ellen 8000 katonába és 175 millióba került. Poroszország 1866. évi háboruja Ausztria ellen 45,000 emberbe és 1,600 millióba, az 1870—71. évi német-francia háboru pedig 215,000 emberbe és 15 milliárdba. Az orosz-török háboruban 250,000 katona esett el, a két állam terhei pedig a háboru következtében 5½ milliárdal szaporodtak. Legdrágább valamennyi ujkori

háboru közt előreláthatólag Anglia háboruja, a két délafrikai bur köztársaság ellen lesz. Ez a háboru már eddig is négy millárdot nyelt el angol részről, mig a burok költségeit még nem is ismerik. Az elesett katonák száma hozzávetőleges becslés szerint már eddig is több, mint 40,000.

Ismét zászlóértés. A mult vasárnap a Magyar Horvát-Tengerhajózási Társaság „*Stefania*” nevű gőzcsónak körülbelül 100 kiránduló *Mosoniczba* indult, az ottani horvát kaszinó felavatási ünnepejére. Ugy *Bucuriban*, mint *Portoróban* a kirándulók zajosan követelték a kapitánytól, hogy hozza föl a horvát zászlót, de a kapitány kívánságukat megtagadta. Mivel a tüntetők a hajó elindulásáig nem engedtek, a kapitány a hajót eltiltotta és méltányosan izgatott volt kirándulók a parton hagyta.

Honnét ered az elnevezés „czár”? Általában az a nézet a világ legtöbb nemzeténél, hogy az orosz „czár” elnevezés ugyanazon azon „czézár” elnevezéssel, mely a római császárokat „*Caesar*” czímmel ruházta fel. Pedig ez tévedés; maguk az oroszok nem tartják egyetértésnek, de még a czár sem, mert hiszen így hangzik a hivatalos czime: „*II. Miklos*, minden oroszok császára és önhatalmu ura, *Kazán* czárja, *Lengyelország* czárja, *Chersonesos* czárja,” stb. stb. A „czár” az ó-szláv nyelvben annyit jelentett, mint a „király” s van analogja az ókori északi nyelvekben is. Az orosz nyelvudósok szerint a „czár” szó teljesen azonos az asszír-chaldeai „szár” szóval, mely uralkodót, főnököt jelent s használta czimül több szir uralkodó is, nevezetesen: *Szalmana szár*, *Nabukodona-szár*, *Nabupalaszár*, *Balta-szár*, stb.

A két ember egy személyben. Csakis Amerikában történhetik oly eset, amilyenek most *Csikagóban* nyomára jöttek. Kiderítették ugyanis ott, hogy egy *Klein* *János* nevű uriember egyszerűsmind *Kent* *János* is. Nappal mr. *Klein*, este mr. *Kent*. De nemcsak két neve volt, hanem egyszersmind két felesége, két háztartása is, sőt ami több, két helyen dolgozott. Nappal füstölt volt s heti 25 dollár keresett az egyik feleségének, ki így meg volt elégedve; éjjel pedig egy nyomdában dolgozott s heti tíz dollárt vitt haza a másik asszonynak, aki viszont nem volt megelégedve a keresettel. Gyánakodni kezdett, hogy férje talán eldorbéolja pénzét s ekkor jött napfényre, hogy férje csak üresebb óráiban mister *Kent*, egyébkor pedig *Klein* névre hallgat.

Sikkasztó pénztárosi könyvelő. *Antal* *Ferencz*, a szegzárdi könyvvezető 60,000 koronát sikkasztott el a megyei pénztárból. A belügyminiszterium kiküldöttje most vizsgálja meg, az időközben öngyilkossá lett könyvvezető iratait és könyveit. A polgári iskolaszékhez az ott elsikkasztott összeg megállapítása végett még nem érkezett miniszteri rendelkezés. *Antal* *Ferencz* vakmerőségére nagyon jellemző adatként beszélük, hogy egy vacsorán, midőn valaki őt is felköszöntötte, fölkielt és sértett önértékeléssel azt mondta, hogy tizenöt évi becsületesszolgáltatás jutalmát nem kapta meg a vármegyétől. Arra célzott ezzel, hogy gyámpénztárossá nem őt választották meg.

Gyilkos férfi, mint tanítónő. *Tings-Riva* városban, *Arkansas* állam egyik jelentéktelen helyén már két év óta szorgalmasan taníttatta a városka gyerekeit egy *Sears Jennie* nevű csinos tanítónő, akiért különben a serdültebb ifjuság is ugyancsak lelkesedett. Milyen nagy lett azonban a jó polgarok csodálkozása, amikor egy napon a titkos rendőrök letartóztatták a hájos *Jennie* kisasszonyt, akiről kiderült, hogy férfi s ez előtt négy évvel *Tennessee* államban gyilkosságot követett el.

A magyarországi gazdálkodás.

Gazdálkodásunk terén igen sok javítani, újítani valót találunk.

A nemzet közgazdasági érdekei, mai nap is. épp úgy, mint századokkal ezelőtt, a mezői gazdaságtól van függővé téve. E mezői gazdaságot kell tehát mindenáron előbbre vinnünk, hogy ez által a nemzet közgazdasági érdekei emelkedjenek.

A kormány a mezői gazdaságot minél inkább elővitele szempontjából telepítések által parkodik emelni a nemzet közgazdaságát; ez minden esetre egyik helyes út, de ezen kívül még más módokhoz is kell nyulnunk.

Első sorban az, hogy az állami birtokok részletekbe felosztva, a földműves gazdáknak vagy eladattassanak, vagy legalább haszonbérbe adassanak; ezt a módot kivánatosnak teszi nemcsak azon körülmény, hogy ez által a magyar gazdák zöme megszaporodik, hanem az is, hogy a föld terméke jobban kihasználható, az adófizetési teher is emelkedni fog.

Továbbá igen jelentékeny birtokok vannak egyes városok és községek tulajdonában, melyeket a város, vagy a község maga kezel; ezeknél a birtokoknál sokkal helyesebb volna, ha a városok és községek az ily birtokot részletekbe felosztva haszonbérbe adnák, örökáron való eladást semmi szín alatt nem kívánunk ezzel, s a haszonbéri rendszer által, sem és a mezői gazdálkodók száma szaporodni és ez közvetve a nemzetgazdaság fellendülésének volna egyik erős támasza.

Segélni kell mindenestre első sorban a a kisbirtokosokon, s illetve a birtok nélküli lakosságon, hogy így az első feltételt: a megélhetést biztosítsuk számukra, mert látjuk, hogy a középbirtokosság is már hanyatlik, a kisbirtokosok pedig közel állanak a tönkhöz, míg a birtok nélküli lakosság alatt talpalatnyi föld sem lévén, a hazából való kivándorlásban keres menedéket nyomora ellen, és ha a hazaszeretet oly erős gyökeret vert az ily egyének keblében, hogy attól lelkesedve, hazájukat el nem hagyják, beállhat a második, amannál még rosszabb helyzet, az, hogy: nyomorában a legelső igazgatók szavaira hallgat, és a közrend felbontójává válik.

Az ország közgazdaságának virágzóvá tétele abban fogja megfejtését találni, ha a kisbirtokosokat megmentjük az őket nyomó terheiktől, s a birtok nélkülieknek gazdálkodásra alkalmas módot nyújtunk; meg kell menteni a kisbirtokosságot az őket nyomasztó adósságai kamat terheitől, s azt törvényes intézkedésekkel le kell szállítani, és ezt meg lehet tenni az által, ha az állam állampapírokban menti meg a

kisbirtokosokat terhes adósságaiknak nyomasztó kamataitól, a birtok nélkülieknek pedig, a fentebb eladtuk módok szerint alkalom nyújtatik a mezői gazdálkodásra.

És még egy. A nemzetgazdaság emelésére talán a legjelentékenyebb módozat az, hogy az adók mielőbb és pedig sürgősen reformáltassanak, és e részben a m. kir. pénzügyminiszter már tart is tárgyalásokat; be fogjuk várni e tárgyalások eredményét, melyek, ha cselhoz vezetők lesznek, feltétlenül nagy mérvben fognak hozzájárulni a jelenlegi közgazdasági sanyaru viszonyoknak jobbra fordulásához.

— a. — s.

Magyar ipar és kereskedelem.

Hogy Magyarországnak ipara és kereskedelme nem áll azon a szinten, amelyen a többi európai civilizált államoké áll, — sajnos — tagadnunk nem lehet, és ezt, a mi még sajnosabb, tudja a külföld is igen jól.

Iparunk nincs kellőleg fejlesztve, kereskedelmünk alig képes a belföldi szükségletet ellátni; kivitelei képessége pedig épen nincsen; s ez a helyzet igen sokat nyom a latban arra nézve, hogy egyrésztől nem szerez kifelé nyomatékot hazánkban, másrésztől pedig a közgazdaság fellendülését előidézni képtelen.

El kell követnünk minden lehetőséget arra nézve, hogy a magyar anyagi ügyek az ipar és kereskedelem terén is, minél előbbre haladjanak, és ez által gazdasági életünk állandóbbá, biztosabbá és eredményesebbé tétessék; nem szabad visszariadnunk még a legnagyobb áldozatoktól sem, hogy a nemzeti életnek e két létkető erejét minél erősebbé tegyük.

Meg kell adni, és pedig első sorban a kormányának és a törvényhozásnak, nemcsak kezelési, hanem pénzügyi uton is minden, még áldozatokkal egybekötött támogatást is az ipar és kereskedelem előmozdítása érdekében.

Adja meg a törvényhozás mind azon előnyöket a magyar iparnak és kereskedelemnek, a melyet bírnak a külföldi ipartelemek és kereskedelmi vállalatok, és adja hozzá az állam, ha kell, a pénzügyi áldozatokat, s főleg az ipar és kereskedelmet annyira nyomasztó helyzetbe juttatott fogyasztási, behozatali, s több eféle vám, és egyenes, úgy közvetett díjakat is rendezze, adjon módot az ipartelemeknek és a kereskedők üzleteinek, hogy előnyös helyzetükön fogva, előnyös beszerzéseket eszközölhessen, a magyar ipar és magyar kereskedelem a magyar megrendelő közönséget; ha ez meg fog történni, nem csak az ipar és kereskedelem fog hazánkban emelkedni, virágzóvá lenni, hanem a nemzeti közgazdaság terén is oly rohamos előhaladást fogunk észlelni, aminőt Magyarország nem csak méltányosan megvár, hanem jogosan meg is követelhet a magyar állam intézőitől.

— cs. — á.

Felvidéki vasiparunk.

Ugy is, mint szépségi lakos, de meg úgy is, mint vaskereskedő, személyes meggyőződése után igen jól ismerem a felvidék vasiparát, foglalkozom, és összeköttetésben állok a felvidék minden vasipar telepével, és igeu jól ismerem Meczenzéf, Gölnicz, Merény stb. ottani felvidéki kis vasipart, mely tényleg kivétel nélkül évtizedek óta hanyatlik. Meczenzéf hanyatlásán, sajnos, eddig még az illetékes körök nem segíthettek, pedig a magas kormány pénzügyi segélyt is nyújtott az ottani iparosoknak, de hiábavaló oly embernek a segély, a ki magamagán nem segíthet. Ide illik azon példaszó: „Ember segíts magadon, akkor az Isten is megsegít.” Így van Meczenzéf, talán ilyen viszonyok között van a legtöbb felvidéki, meg hazánkban egyebütt is sok vasipari telep.

Pénzügyi segély Meczenzéf nem fog soha segíteni, mert az van ott elég. Mondhatni, Magyarországon kevés város van oly jó pénzügyi viszonyok között és rendelkezik oly jó munkásnéppel, mint ezen kis község. Itt a baj csupán a megfelelő kereskedelmi szellem hiánya.

Az erre vonatkozó bővebb adatok megvannak a m. kir. kereskedelmi miniszteriumban az alsó-meczenzefi vas- és acélláru gyárosok szövetségének 1896/97. évi felterjesztésében, éppen azon időből, a midőn az utolsó esetben Meczenzéf vasipara újból virágzásnak indult, hanem sajnos, hogy csupán kevés ideig tartott új virulása.

Hiba történt akkor, a midőn Meczenzéf az ipariskolát nem az ottani viszonyoknak megfelelőleg rendezték be. Az iskolát később az akkori m. kir. iparoktatási igazgató, Sztéryny József ur szándékozott átalakítani a helyi viszonyoknak megfelelővé, mely terve azonban meghiúsult.

A meczenzefi ipari iskola létesítésének meg hiúsulását maguk az ottani városi előljárók, mint munkaadók és kereskedők azon szempontból idézték elő, hogy ne legyen a munkás irástudó.

Pedig ha a magas kormány tudná, hogy Meczenzéfnek, a világ legnagyobb kapa- és lapát-háziparának hanyatlása által mily kárt szenved az ország úgy pénzügyileg, mint munkásélet tekintetében, nagyon gondos figyelmet alá venné ezen ügyet.

En is csak azzal zárom soraimat, hogy ősrégi ipari fészkeinket az illetékes körök különös gondos kegyeibe ajánlom, s hogy a nagyméltóságú miniszter ur iparfelügyelői kiküldöttei ne legyenek csupán hideg, merev bürokrata, hanem kereskedelmünk és iparunkért érdeklődő tántoríthatatlan jó hazafiak.

Gedeon János

Mezőgazdaság.

Mezőgazdák katonai szállítása. A honvédelmi miniszter felhívása folytán a mezőgazdák már megkezdették a hadsereg részére a közvetlen szállítást. Eddigél 600 métermázsra lett szállítva a gazdák által a pestmegyei Üllő és Alberti községekből a hadsereg élelmezési raktárába. Ohajtandó lenne, hogy a többi megyék gazdái is minél nagyobb mennyiségű termést szállítsanak a katonai élelmezési raktárakba, mi által nemcsak jó árakat érnek el, hanem gyorsan pénzhez is jutnak áruik után.

Takarmány termés. Hogy a takarmány termés az idén, az ország legtöbb helyén a gazdaközönség teljes megelégedésére ütött ki, azt leginkább bizonyítja az ország székes fővárosában most megtartott vásár, melyre felhozott réti széna 223 szekérral, muhar, 79 szekérral, zsupszalma 53 szekér, alomszalma 50 szekér, búkköny, sarjú 40—45 szekérral jelentkezett. A forgalom igen jó volt és élénk. Az eladott termékek összűlya kitett 462.500 kilogrammot.

Hogy szántunk le a trágyát. A trágya, a föld termékenységénél zsiradékartalmanál fogva, felette nagy szerepet játszik a mezőgazdaságban, a földművelő közönségnek nagy figyelmet igényli; főleg figyelni kell arra, hogy a trágya a föld elszántásával kellően összekeveredjék az anyafölddel; e részben tehát tanácsos az, hogy a trágyát az első szántásnál középmélységig szántunk le, a második szántásnál mélyebbre szántunk, míg a harmadiknál már csak csekélyen forgassa a szántóvas a trágyát.

Rozs közé vetett baltaczim. Igen sok gazdának szokása, hogy a rozs közé baltaczimot vet, ami pedig egyáltalában nemcsak nem tanácsos, de nem is helyes; nem helyes a rozs közé baltaczimot vetni sem tavasszal, sem ősszel, mert az ősszel vetett baltaczim télen kifagy, ősszel pedig azért nem tanácsos, mert a magot nem lehet egyenletesen a kellő mélységbe eltakarni a földbe. Legzserűbb a baltaczimot a zöldjében lekaszálódó árpa vagy zab közé vetni; leghelyesebben járunk el azonban akkor, ha a baltaczimot a magtermesztésre meghagyott árpa közé vetjük.

Gabna-piacz. A buza-üzletben némi lankadság állott be, bár a kínálat nagy volt, de hiányzott a vételi kedv. Az árak néhány fillérrel estek a múlt heti árakhoz képest. Eladott összesen 10700 métermázsra 15.80—16.50 koronáig. Rozs még olcsóbb volt; általános vételár volt: 13.20 korona. — *Árpa* teljesen visszaesett, alig adtak 10—10.40 koronát métermázsáért. — *Zab* keresetebb volt s az ára is kielégítőnek mondható; elkelt métermázsánként 12.80—13.40 koronán. A *tengeri* üzlet egészen megállott, alig volt valami forgalom és egyenértékben a mi csekélyesség elfogyott, 10.50 koronával lett fizetve.

Szesz-piacz. Szeszre nézve a lefolyt hét elég kedvező volt; főleg a mezőgazdasági szeszgyárak tettek nagyobb vásárlásokat. Az árak voltak: a *nyers szesz* 42—42.50 koronán, a *bécsi* 40.80—41, a *triesti* 41—42.25 koronán kelt el. Külföldi kivitelre néhány waggon nyers magyar szesz lett vásárolva.

Sokféle.

Császári ajándék. Vilmos német császár *Edvard* angol királynak, a ki a császárnak nagybátyja, egy aranyozott ezüst evőkészletet küldött ajándékba. Az evőkészletnek rendkívüli nagy értéke van, mert a legszebb művészettel van az készítve.

A király kedvence nyugalomban. A mi királyunknak van egy paripája, melyet 1892-ben hoztak Angolországból számára s egy ideig Káposztás-Megyeren tartották. 1893-ban Ő felsége a ménlovat, melynek neve *Quickstep*, Bécsbe vitette s ott használta először a lovasági gyakorlatoknál. Minthogy a mén teljesen megfelelt a hozzákötött reményeknek, királyunk kedvencevé lett s lehetőleg mindenütt e paripát használta. Ez évben azonban a ló megrokkant s a király egyenes kívánságára nyugalomba helyeztetett. Kladrubba vitték a kedvenc paripát, ahol most külön istállóban „kegyelem kenyéren” él.

A sivatag kastélya. Ázsiának Köves Arabia tartományában van egy ősrégi kastély, melyet az arabok „Amra” kastélynak neveznek; e kastély még a VII-ik században, tehát ezelőtt mintegy 1200—1300 évvel épült, még mai napig is a tudományos emberek kutatásának tárgyát képezi. A legközelebbi múlt évben *Mielich-Mielichhoffer* és dr. *Mussi* Alajos tudósok keresték fel Arabia síkságán e kastélyt; tudományos kutatásokat tévén ott, s a két tudós következő leírását ad, ez ősrégi sivatagkastélyról: „A kastély, melyben már a VII-ik század óta nem lakik senki, magas kupolával és többszörösen boltozott tetőzettel van ellátva, ha ugyan tetőzetről egyáltalán szó lehet. A legkülönösebb a kastélyon az, hogy csak egy ajtaja van. Az elhagyott lakatlan kastély olyan, mint egy mesebeli palota. Sárga kővei, melyeket megviselt az idő, itt-ott már kezdenek leválni. A kastély körül méternyi magas rétegben hamu hever,

TÁRCA.

Ima.

*Dallos kis pacsipta csicsereg a tájon,
Dal zeng mindenfelé az egész határon,
Kicsépelve már az anyaföld termése;
S a kasza pengése, sarjú zizegése:
Hallik minden felé.*

*Hálaadó dal zeng most minden ajakon,
Visszhangzik is e dal az egész tájékon;
Isten dicsőítik a magasztos dalok,
Szívbeli örömmel méltózik én rajtok:
S ábrándba borulok.*

*Hasson fel az ének, — fel a magas Égig!
Érjen fel, az Alkoló Isten füléig! —
Hallgassd meg jó Isten ezt a szegény népet.
— Hullat ez, a földön elég verejtéket, —
Áld meg Ég, ez évet!!!*

Székelty Rezső.

Az aratás.*)

Irtá: Palotai Csorba Ákos.

Péter és Pál napját követő nap volt.

Füzes községében csak a munkaképtelen öregek s a gyermekek voltak otthon; az egész falu megnőtt népsége, az iskolából kikerült leányoktól, és a suhancz fiuktól kezdve, fel az anyjukig, apjukig, egészen a nagyapáig, mind kint volt a falu mellett elterülő, hullámzó buzavetéssel ringó földeken, hogy learassák Isten áldását, azt az arany szemű buzakalászt, melynek magvát a vízi-malom fogja mont-lisztáé örölni, hogy a karácsonyi ünnepeken az anyjuk „fonotat” süssön belőle a ház aprósága részére.

*) Mutatvány szerzőnek: „A falu Rózsája” című regényéből, melyet lapunk olvasói karácsonyi emlékül fognak kapni, s mely regény most van nyomtatás alatt.

Megkezdődött az aratás, folyt a munka hajnalhasadtól késő alkonyatig, mikor már csak a sápadt arcu hold, és azok a millió és millió csillagok tündököltek az égen, annak nefeletts színű bollozatán; melyek, mintha mindannyi Szent János bogarak volnának, fel-felcsillámlottak az égen.

Folyt a munka szakadatlanul; a forró nap égető sugarai izzadsággal mosdatták meg az aratók napbarnított arcát, de az ingujjal letörülve az izzadt homlokot, az aratók meg nem állva döntötték rendkebe a jövő kenyérét; siettek, tudták miért, mert szél kerekedhetik, az összeverheti a felhőket, megeredhet az eső, a szem átázik, s még mielőtt a malomba kerülne, kiesírázhatik; meg kell tehát előzni gyors munkával az esőt; de még más részről is sietővé tette a munkát az az aggodalom, hogy ha a kalász sokáig fekszik a renden, a nap égető sugarai alatt, a szem megszorul, elveszti azt az aczélosságát, melyhez hasonlóval, a magyar búzát kivéve, egyetlen nemzet búzája sem bír, széles e nagy világban.

Folyt a munka szakadatlanul és vigan. Az első sorban a legények és apák állottak kaszáikkal, s vágták a rendet, mint a huszár — ha jökevébe van — az ellenség fejeit; egyik rend a másik után terült el az anyaföldön, mintha csak valami gondos anya gyöngéden fektette volna le egymás mellé szeretett gyermekeit.

A legénység kaszájának pengésébe bele-vegyült a vig nóta:

„Vagyok olyan legény, mint te,
Várok olyan rendet, mint te,
Ha nem hiszed, gyere velem,
Fogd meg az én kaszanyelem!”

A kaszások háta mögött nyomban haladtak a lányok és menyecskék, gyors tempóban szedve a „markokat” s rakva egymás mellé, míg ajkai- kon felzengett a dal és oly összhanggá vált, mintha valamennyi, városi ének iskolában tanulta volna ezt az örök szép dalt:

„A virágnak megtiltani nem lehet,
Hogy ne nyíljon, ha eljő a kikelet:
Kikelet a lány, virága szerelem,
Kikeletkor viritani kénytelen!”

A markot szedő lányoktól oldalt az anyák, és az idősebb asszonyok zsupszalmából köteleket sodortak, melyekkel aztán az idősebb férfiak, akik nem foglalkoztak kaszával, a lányok által szedett markokat szorosra kévékké kötötték s megrakták a buzakereszteket.

Mindenki törte magát, hogy mire a csillagok fölűnnek az égen, a buza földön egyetlen buzaszál se álljon, hanem csak a keresztek hirdessék, hogy mily áldást adott a Menybeli Atya, a szorgalmas munka jutalmául.

És a szorgalmas munkának meg is lett az eredménye, mert mikor a kíváncsi hold rávetette halvány tekintetét a buza földre, nem látott egyebet, mint a szép rendbe rakott kereszteket és a munkások felcsehélődését, hogy hazafelé menjenek éjjeli nyugalomra.

Mint mikor a méhkas kiereszti a rajt, úgy özlönlött a szorgalmas népség a buza földről hazafelé. És milyen rendben történt az a hazafelé vonulás? Elöl mentek a legények és lányok, minden legény egy-egy leány dereka körül fűzte balkarját, míg jobbájával, a vállára fektetett kaszanyelét tartotta; a lányok szemérmesen lesütött szemekkel haladtak a legények mellett, hallgatva azoknak beszélgetését, helylyel-helylyel maguk is eszélva egyet-mást.

melyet
dott. A
hogy a
tanyázn
kastélyt
dája, I
Musil n
nek a f
nyek va
figyelme
röl Mie

A I
a legma
A délib
leg a B
pusztán
állott be
mezei
ugyanis
Hortobá
latba: a
a mi a
körülbe
a másik
a Horto
berbe.
dák és
ros, ha
nincs j
tasson.
gukra
marad,
gál, uje
a néze
telenül
könyve
szery
írások
Hortob
könyve

Ön
Bécsbe
ben, h
ságnak
hogy
féregp
szul le
az öng
kezelés
por ne

Va
megtár
az idé
szép o
liai b
ára 20
tokért

a legn
tak, m
számb
Ha
pester
van K
Háron
jobb
17 év
volt a
s ügy
nélkü
hogy
Majlá
adás-
keze
Krieg
ezért
nap
tette,
hogy
viszi.
a fig
leány
több
gol a
után
hogy
tette
detel
ekko
nyilt
kott,
gyén
Zsófi
tábar
vén,
Majlá
Anta
78.
ték
sem
titok
háva
s az
Angl
lett,
hivta
men
egys
zett
az

melyet a szél ott minden irányból összehordott. A beduinok közt az a hit van elterjedve, hogy a kastélyban „dzsinek” (gonosz szellemek) tanyáznak és emiatt nem akad beduin, aki a kastélyba belépni merne. Maga a kastély gazdája, Hael, sem mert oda belépni, míg dr. Musil neki be nem bizonyította, hogy dzsinek a földön nincsenek. A kastély falán festmények vannak, melyeket eddig a műtörténések figyelmen kívül hagytak. Ezekről a festményekről Mielichhoffer másolatokat készített.

A Hortobágy felett nagy pör támadt a legmagyarabb magyar városban, Debreczenben. A délibábos és népdalok magyar rónája tulajdonképpen a Hortobágyi pusztát, ennek a rengeteg nagy pusztának mikénti kezelése körül most perpatvar állott be Debreczen város tanácsa és a debreczeni mezei gazdák között. Debreczen város tanácsa ugyanis elhatározta, hogy jövedelmezőbbé teszi a Hortobágyot. E célból két módozatot hoztak javaslatba: az egyik szerint fölemelnék a legeltetés díját, a mi a Hortobágyon tenyésztő 25.000 jóság után körülbelül 100.000 frrtal szaporítaná a jövedelmet; a másik módozat azt javasolja, hogy kerítsenek el a Hortobágyból mintegy 10.000 holdat és adják bérbe. Ekkor azonban előállottak a debreczeni gazdák és kijelentették, hogy a Hortobágy nem a város, hanem a gazdák tulajdona, a városnak tehát nincs joga arra, hogy a mostani állapotot változtasson. A debreczeni gazdák pedig azt tartják magukra legelőnyösebbnek, ha a Hortobágy legelő marad, továbbra is az állattenyésztés céljaira szolgál, újabb terheket pedig nem akarnak, és abban a nézetben vannak, hogy a Hortobágyi pusztát helytelenül van Debreczen város tulajdonként teleknyelve, mert az a gazdák tulajdona. Nagyobb-szerű mozgalmat indítanak meg tehát, hogy a régi irások kapcsán a teleknyelvek kiigazítsanak, és Hortobágy a debreczeni gazdák tulajdonánál teleknyelvek legyenek.

Öngyilkossági kísérlet féregporral.

Bécsben egy villámszerelő abbéli elkeseredettségében, hogy nem tudott munkát kapni, az öngyilkosságnak azt a nem mindennapi módját választotta, hogy az életét megmeneküljön, hogy egy adag féregport nyelt el, amittől természetesen igen rosszul lett s a mentőknek kellett a kórházba szállítani az öngyilkosjelöltet, a hol azonban az ügyes orvosi kezelés alatt csakhamar felgyógyult s így a rovarpor nem ölte meg az életet már megunt embert.

Vadállat-vásár.

Hamburgban az évenként megrendezett vadállat-vásár most nyílt meg az idén. Főként lehetett venni 80 koronáért, fiatal, szép oroszlánok 3000 koronán kelték el, a bengálii tigriseket 5000 koronával fizették; a zebra ára 2000—2500 korona között változott, az elefántokért 6000 koronát is fizettek. A zsiraj ára volt a legmagasabb, melyért 15—25000 koronát is adtak, minthogy ez az állatfaj csak igen jelentéktelen számban került ez évben a hamburgi vásárra.

Hatvan ezer forintot ékszerlopás.

Buda-pestben, a Károly-körút 24. sz. alatti házában van Krieglér Dávid arany és ezüst ékszer-gyára. Három év óta Krieglér Dávidnak valóságos jobb keze volt az üzletben Majláth Irma, egy 17 éves igen csinos szőke leánya. Elárúsító volt az üzletben, valósággal vezette a gyárat s ügyessége és megbízhatósága miatt szinte nélkülözhetetlenné vált. Így történt meg azután, hogy amíg Krieglér a gyárával volt elfoglalva, Majláth Irma az üzletben a legfontosabb adás-vételeket bonyolította le, szabadon rendelkezve az üzletben felhalmozott drágaságokkal. Krieglér teljesen megbízott a leányban s épen ezért óriási volt a meglepetése, a mikor e hónap 23-án, csütörtökön, egy ismerőse figyelmeztette, hogy a leány lopja. „Többször láttam, hogy ékszereket rejti a kézi táskájába és haza viszi. Jó volna a leányt megfigyelni.” Krieglér a figyelmeztetésre még aznap megfigyelte a leányt és nagy megdöbbenéssel látta, hogy az több gyémánt- és brilliántkővel gyűrűt csomagolt a táskájába. Nyomban a leány távozása után átvizsgálta az üzletet s ekkor fődőzte föl, hogy rengeteg ékszer hiányzik. Másnap megtette jelentését a rendőrségnek, amely két ügyes detektívvel megfigyelte a leányt; a lopás ekkor ismétlődött. Most már elég ok volt a nyílt föllepésre. Majláth Irma édesanyjánál lakott, Majláth György volt kalapos-mester özvegyénél. Az özvegy asszonynak két leánya volt. Zsófi, aki 15 esztendőig volt Krieglér szolgálatában s aki három évvel ezelőtt férjhez ment, Irma nővérét protezsálta be a helyére. Majláth Irma időközben megismerkedett Schmidt Antal József mulakattal, aki a Baross-utca 78. számú házában lakott. A fiatalok megszerették egymást, de a leány édes anyja hallani sem akart a viszonyról. A fiatalok azonban titokban gyakran találkoztak. Ez év márczius havában Schmidt beállított Majláthné lakásába s azzal lepte meg, hogy házat építtetett az Angyalföldön, Úteg-utca 19. szám alatt. Önálló lett, csatornatisztító vállalatot indított és meg hívta a házába az özvegy asszonyt. Az ki is ment és meggyőződött arról, hogy Schmidt egyszerre meggazdagodott. Most már beleegyezett a házasságra s e hónap 28-ára volt kitűzve az esküvő. Az öregasszonynak kissé gyanus

volt a hirtelen meggazdagodás, de megnyugodott, amikor leánya felvilágosította: „Nyert is, meg Krieglér is adott neki kölcsönt, hogy meg-történhessen az esküvőnk.” Az özvegy asszonynak azonban szörnyű csalódás várt. Pénteken reggel rendőrök állították be az Úteg-utca 19. számú lakásába és kijelentették: „Házukat tartunk!” Összetűrték az egész lakást, itt azonban nem találtak semmit. Átmentek Schmidt irodájába s a számszám-ládát feltörve meglették, a mit kerestek, 119 arany ékszerrel szülő zálogcédukat s tömérdek gyűrűt, órát és lánczot találtak. Ez a fölfedezés bebizonyította, hogy Majláth Irma volt a tolvaj, aki vőlegényének, Schmidtnek adta át az ékszereket értékesítés végett. A leányt még pénteken letartóztatták. A vallatás során beismerte a lopást. Az intelligens fiatal leány zokogva ismerte be: „Mindennek Antal az oka.” Schmidt Antalt, Ós Budavárban tartóztatták le, ahol egy leánynyal mulatott.

Békaeső. A természetnek meg vannak az ő szeszélyei ép úgy, mint az embereknek; s szeszély folytán sokszor olyan dolgok fordulnak elő a természetben, a melyeket megfejtani nem tudunk; ilyen szeszélye volt a természetnek a mult hetekben Amerikában, ahol békaeső esett, s az százezer béka hullott le eső alakjában a földre. Ez az eset nem az egyedüli, mert már máshol is és több esetben tapasztalták azt, hogy az esővel békák, bogarak és más dolgok hullottak le a földre. Így Peisler tudós beszéli, hogy 1835-ben Hamburgnál békák estek az emberek fejére, 1869. jan. 29-én éjjel Savoyában heves szélroham után hű esett és másnap a havon élő lárvákat találtak, melyeket megvizsgáltak és ekkor kitudt, hogy egy olyan rovar alézai, mely franciaországi erdőkben él. Az ókori iratok is több ízben tesznek említést „állatesőkről.” Így Chersonesusban állítólag három napig halak estek. Athenaus pedig azt beszéli, hogy Kis-Ázsiában annyi béka esett, hogy velük az utcák és házak egészen megteltek. A vizek is egészen megteltek békákkal és akárhová tettek az emberek a lábukat, békákra léptek. A szétaposott és döglött állatok rothadó testeit olyan mérges büzt terjesztettek, hogy a lakosság kénytelen volt a vidéket elhagyni.

Parasztból lett miniszter. Csakis Daniában történhetett az meg, hogy a legutóbbi kormány váltás alkalmával egy parasztból, a ki különben a képviselőháznak tagja volt, földművelési miniszter csináltak. Ole Hansen a neve ennek a parasztból lett miniszternek, akit a napokban felkeresett egy külföldi újságíró, s beszélgetni óhajtván vele fölkereste birtokán az újdonsült minisztert, ahol épen szántással foglalkozott. Az illető újságíró megírta, hogy a miniszternek nem valami nagy birtoka van. Az összes mezei munkákat maga látja el. Fia szintén segít a munkában és ép úgy heti bért kap, mint a többi munkások. A miniszter szomszédjai szerfölött csodálkoznak azon, hogy Ole Hansen minisztersége dacára sem változtatta meg életmódját. Mikor ez irányban meg is kérdezték őt, azt felelte, hogy ő tulajdonképpen paraszt ember és ezt a foglalkozását előbbreválnak tartja a miniszterségnél.

Ösztöndíj gazdászati tanulók számára. A magyarországi gazdaszat minél virágzóbbá tétele szempontjából boldogult gróf Csáky Petronella alapítványt tett a magyarországi gazdasági tanintézetekben tanuló vagyontalan ifjak részére, mely alapítvány kamataiból ösztöndíjak adnak. Az 1901—1902. évi tanévre ezen kamatokból négy ifjú fog, egyenkint 600—600 koronás ösztöndíjban részesülni. Ezen ösztöndíjakra névze a m. kir. földművelési miniszterium, mint az alapítvány főgondnoka, most pályázatot hirdet s a pályázat föltételei következők: Az ösztöndíjakra első sorban a teljesen árva, ilyenek hiányában pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él. A pályázni nem szándékozóknak kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. földművelési miniszterhez czimezve, folyó évi november hó 1-ig Lezárólag a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia, vagy a debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál nyújthatják be. Jelzett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe véteini nem fognak.

A fegyenczek földművelési foglalkozása.

A magyar igazságügyminiszterium lehetőleg mindent elkövet, hogy a fegyenczek büntetés ideje azoknak hasznára legyen s e célból rendezte be a fegyenczipart a fegyházakban. Ez a fegyenczipar-ügy most nagy előrehaladást tett. Ugyanis az igazságügyminiszter új felhívta a szegedi börtönigazgatóságot, hogy Szeged városától 20 évre 22 hold földet béreljen és a rabokat mezőgazdasággal foglalkoztassa. Vajna Károly, kerületi börtönigazgató, a szabadkai vasuti vonal töltéséi között fekvő szántóföldet kívánja az állam részére husz évre kibérelni a várostól. A börtönigazgató a terület holdjéért azt a bérösszeget óhajta fizetni, a melyet ma fizetnek a bérlők. Csak a jobb magaviseletű rabokat s azoknak is csak azt a részét fogják a földművelésre szorítani, akik annak előtte is a földműveléssel foglalkoztak. E célból a rabokat minden reggel börtön-őrök kísérik ki a bérföldre s alkonnyakor ismét visszakisérik őket a csillagbörtönbe. A rabok künn kapálnak, öntöznek és a föld gondos megmunkálásával valóságos kis mintagazdaságot teremtenek

majd a 23 holdas szántóföldön. A börtönigazgató kertü veteményt, szőlőt és gyümölcsfákat fog termelni. A kertü veteményt fölhasználják a börtönben a rabok élemezésére, s csupán a szőlő és a facsemete kerül majd a piacra.

Iparosok vándorkönyvtárát akarja felállítani Oroszország, hogy a kereskedelem és főleg az ipar terén dolgozók szellemi munkával is foglalkozhassanak, e célból az orosz fővárosban, Pétervárott a kereskedelem és ipar fejlesztésére alakult egyesület a császári orosz technikai társasággal egyetemben azon fáradozik, hogy a kézművesek részére vándorkönyvtárt létesítsen. A könyvtár célja egyrészt az, hogy erkölcsös olvasmányok kikölcsönzése által a kézművesegedek és tanoncok erkölcsös-ségét előmozdítsa és őket erkölcsstelen szórakozásoktól visszatartsa, másrészt pedig czélozza a könyvtár a hasznos szakkönyvek terjesztését. Az alapszabályok szerint a könyvtár csupán a miniszterium által jóváhagyott könyveket tartalmazhat.

Fa- és fémipari szakiskola. A magyar kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy Győrött fa- és fémipari iskolát állít fel már ez évi október hónapban. Ennek az intézetnek szervezésével, melynek előmunkálatait már a mult évben megindította a miniszter, az iparoktatási intézeteknek, az ország különböző részeiben való tervszerű elhelyezése mellett a miniszter az ország dunántúli részének ipari igényeit kívánja kielégíteni, illetve ez igények kielégítését megkezdeni. Az intézet az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács javaslatára az ország többi hasonló irányú iskoláinak szervezete szerint a faipar köréből az épület- és mulakattosságot fogja fölkarolni. Ugyanezen intézetben asztalosági, gép-, épület- és mulakattossági és a felmerülő igényekhez képest más iparágakat is fölkaroló téli rajztanfolyamok szervezését is tervezik. Az intézet céljaira szükséges épület 240 ezer korona költséggel most épül és bár csak a jövő év nyarán lesz rendeltetésének átadható, Hegedűs Sándor miniszter intézkedett, hogy az új iskola az 1901—1902. tanévvel működését — bár ideiglenes helyiségben — megkezdje.

Mennyit nyomsz sulyban az angol király?

Anglia és Irország királya s India császára: VII. Edvard augusztus 15-én Homburgban kezdte meg, az ott lévő kútnál ivókuráját. E kút vízenek hatása az, hogy a túlságos elhízást megakadályozza. Az angol király az „Erzsébet”-ről nevezett kút vizét issza, és ennek hatásáról következő jelentéseket hoznak az angol lapok: „Az első napon az Erzsébet kútnál, beszéli egyik hírlapíró, aki éppen ott volt Homburgban, lehetett a királyt kísérőtenek két tagjával látni. Porosz dragonyos egyenruhát vett föl és könnyű öltözkébeben és puha nemez kalapjában, ugylátszik, egészen jól érezte magát. Fesztenül állt, kezében a pohárral, a kút korlatjának támaszkodva, mintha illat lehelne be a jótékony viznek, melyet már évek óta iszik. A többi ivók, tiszteltteljes távolban, szintén pohárral a kezükben állottak köröskörül, mintha egy királyi tósztra várának. A második pohár után a király belépett a csarnokba, hogy megmérse magát. Láttam őt a mérlegen ülve és magatartása valóban előkelő volt. Mialatt a mérlegelés folyt, a két, kísérőéhez tartozó urral mosolyogva és bizalmasan beszélgetett. Nem kétem többé, hogy VII. Edvard király helyett az angol trónon jól betölti. A mérleget kezelő hölgy nagy gondnal és pontossággal mérte le a brit felséget és én persze, mikor vége volt a műtétnek, odasiettem, megtudni, hogy Anglia és Irország királya és India császára mennyit nyomott. „Százhat kiló”, szölte a válasz. „Jóságos ég! Nem hinném, hogy Európában vagy akárhol is volna sok más király, aki ilyen sokat nyom a latban.” Edvard király valóban egyike az Erzsébet-kút legnyomósabb vendégeinek. Tovább kíváncsiskodtam és így szemem elé került egy tabella, melyből kitűnik, hogy bizonyos urak a kúra előtt és után mennyit nyomtak 1899-ben: A cambridgei herceg 98 kiló 150 gramm, a mecklenburg-strelitzi nagyherceg 87 kiló 450 gramm. A kúra következtében több mint két kilót vesztek. 1900-ban: VII. Edvard, aki akkor még walesi herceg volt, aug. 18-án 104 kiló, szept. 1-én 102 kiló, szept. 9-én 101 kiló. Az idei sulyát VII. Edvard eddig még sohasem érte el.”

Keblünkön táplált kigyók. Magyarország minden nemzetiségű egyenlő gyöngödséggel ölel szerető keblére, és a nemzetiségek meg sem tesznek egyebet, mint kigyókként marják a keblét, mely őket dédelgeti. Folyton tüntetéseket rendeznek ellenünk; így most ismét a szerbek rendeztek ily tüntetést a magyarság ellen. Péterváradon ugyanis a lövész-egylet ünnepén a szerbek tüntetést rendeztek a magyarok ellen. Az újvidéki diákokból alakult zenekar el akarta játszani Fraunetternek „Eljen a haza” című magyar indulóját; Kalcics Béla péterváradí főjegyző maga elé idézte a fölövészmertert, s minden indokolás nélkül megtiltotta a magyar hazafias darab eljátszását. A fölövészmerter végzést kért, hogy ezt a határozatot megfőlebbezze, de a főjegyző ezt a kérést is megtagadta, sőt az ünnepély betiltásával fenyegetődzött. Az ünnepélyen a tánc eljárt a szerbek táptojásokkal bevették a lövész-helyiség ablakait. A péterváradí magyar közönség persze nagyon el van keseredve.

Az agancs tragédiája. Egy erdőfelügyelő mesélte el szomorúan az alábbi vidám történetet:

— Pompás szarvast lőttem a minap. Csodaszép agancsa volt s ami fő, ritka becsét kölcsönzött neki, hogy az egyik foga el volt törve, s a jobb sarokban ferdén újra kinőtt. Boldogan vittem haza zsákmányomat s több más agancs-csal együtt odaadtam a falubeli esztergályosnak, hogy tartóra illeszse. Néhány nap mulva ragyogó ábrázattal állított be az esztergályos s elhozta az agancsokat. De én sehogysm ismertem rá az én ritka becsű agancsomra. Mire az esztergályos önértetesen vigyorgott s így szólt:

— Ugy-e, nem ismeri meg? Pompásan sikerült. Magam sem ismerném meg, hogy melyik volt a görbe.

— Szerencsétlen, hát mit csinált?

— Lefűrészelttem és egyenesre csiszoltam, jól beenyveztem; úgy tart az, hogy no! S az egészért csak egy koronát számítok.

Hogy a naiv esztergályos mit kapott a korona helyett, azt mindenki elképzelheti.

Az időjárás. Közép- és Dél-Európában egyenletes a légnyomás, s így az idő, Oroszországot kivéve, a hol a nagy légnyomás folytán borongós és hűvös az idő, Európásteret tulyomán derült és száraz időjárás észlelhető. Magyarországon csak szórványosan voltak a mult héten esőzések, leginkább az ország keleti részében, a hol jég és viharok is észleltek. A jóslat a jövőre nézve a következő: Tulyomán derült, száraz és meleg idő várható, legfeljebb az ország keleti részét fogják az esőzések meglátogatni.

Pénz és piac.

Pénzviszonyok. A pénzviszonyokban az eddigi helyzet teljesen változatlan; a pénz jelenleg a szokottnál szűkebb, minek oka egyrészt az, hogy negyede volt és a hónap vége felé mindenki szorítja markát, hogy pénzt ki ne adjon, másrészt pedig oka az, hogy a fővárosban országos vásár volt, s ez által a pénz inkább a termelők kezébe, mint a bankok pénztárába jutott. A magánkamatláb már mulófelben van, amennyiben a hivatalos kamatlábal szemben nagyon csekély eltérést tüntet föl. Daczára e rosszabbodott viszonyoknak, az osztrák-magyar bankhoz támasztott igények egyelőre még csekélyek, természetesen azért, mert a pénzkeresők a nyílt piacon is kielégíthetik szükségletüket. Elsőrangú bankelfogadmányok kamat-tétele 3¹/₁₆—4 százalék, malom-váltókat 4 százalékon számítolnak le, míg kereskedelmi váltók bonitás és lejáratai idő szerint 4³/₄ százaléktól fölfelé találnak elhelyezést. Az itteni pénzüszkével szemben a külföldi tőzsdéken sokkal kedvezőbb viszonyok uralkodnak és ennek a mozzanatnak tulajdoníthatjuk egyúttal — a külföldi váltóárfolyamok a relációnál ugyanis alacsonyabbak — hogy az arany is mind nagyobb mennyiségben özőnik be hozzánk. Berlinben a magánkamatláb 2¹/₂ százalékot, Londonban 2¹/₄ százalékot, Párisban pedig 1¹/₂ százalékot tesz.

Sertés vásár. A sertés-üzletben a lefolyt héten, főleg a közbeesett országos vásár folytán, igen élénk forgalom volt. Az árak emelkedtek. Magyar válogatott sertés 320—380 kilogramm sulyban 90—92 fillér, 280—300 kilogrammos öreg sertés 80—82 fillér, szerb sertés 85—90 fillér, kelt el kilogrammonként. Felhajtott összesen: belföldről 1521 darab, Szerbiából: 2495 darab. A jelenlegi állomány Kőbányán 40583 darab sertés.

Vágó marha vásár. A vágó marha felhajtás a lefolyt héten erősebb volt a mult hetinél, minek megfajtása abban van, hogy országos vásár lévén a fővárosban nagyobb volt a felhajtás, mint rendszeren, s így 510 darab vágó marhával jött több a közvágó-hidra, mint az előző héten. Az árak következők: Hízott magyar ökör jobb minőségű 60—70—73, középminőségű 56—62, alarendelt minőségű 40—45, tarka 44—55, bika: 45—50, bivaly 32—40, legelő marha: 52—60 koronáig kell el métermázsánként elősulyban.

Lóvásár. A lóvásár-üzlet nemcsak az egész hét, hanem az országos vásár lefolyása alatt is győnge volt, összesen 329 darab lett csak felhajtva, s ebből eladott 155 darab. Nehézebb kocsielő el 280—380 koronán, igásló, (nyugati faj) 180—200 koronán kelt el, volt alarendelt minőségű ló is, melynek árát 18—40 koronával fizettek. Bécsbe a levágásra lett vásárolva 18 darab és pedig egyenkint 30 koronával fizetve.

25%-kal olcsóbban

minden külföldi gyártmánynál eladok

férfi és fiuruhákat

saját készítmény a legjobb szövetekből és minden választékban

Keller B. Lipót

Budapest, Kerepesi-út 13. sz.
Mérték után is.

Denker József

női szabászati műterme

Budapest, Kerepesi-út 65.

Szabászati tanintézetében

minden női ruha a legrövidebb idő alatt a legdivatosabb és a legjutányosabban készül.

Szabászatban

a legrövidebb idő alatt alapos oktatást ad.

Ajánlja magát az előkelő közönség figyelmébe.
Levélbeli megkeresésre rögtön válaszolok.

A t. uri közönség

becses figyelmét felhívom a nálam 48 óra alatt készítenő legdivatosabb

angol szabású férfiföltönyökre.

Megrendeléseknél elegendő a nadrág hossza és a kabát hossza és bőségének megjelölése. Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Pechner Vilmos

angol férfi-szabó

Budapest, VIII. Ujvársár-tér 3. sz.

Az egészség a fő!

melyet csakis kellő szellőztetés által érhetünk el.

A Beck Károly-féle **ujjonnan feltalált és szabadalmazott**

ablak - szellőztető - készülék

magyar gyártmány, a mely felülmúlja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőztetőt úgy czélszerűsége, jóságára és olcsóságára.

Bármilyen ablakra alkalmazható.

Egészségügyi szempontból 45% nyitás által légvonat kizárva.

Több mint 3000 drb van már használatban.

Számtalan elismerő levél nyitvánítja a közönség meglepetését.

Ablak-szellőztető 7 kor 60 fill.-től feljebb.

Költségvetések ingyen és bérmentve.

Mérték vétele végett szíveskedjék a céghez fordulni.

Ablak-szellőztető készülékeim használatban vannak a következő nevezetesebb helyeken:

Budapest, Nemzeti Kaszinó, Kossuth Lajos-utca. — Kereskedelmi Minisztérium, Budán.

— Ev. főgymnázium, Deák-tér. — Magy. kir. Ludovika. — Állami elemi iskola Kíspeszt, s több fővárosi és vidéki kórházban és iskolában kitűnőnek bizonyult.

Tisztelettel

BECK KÁROLY

a szabadalmazott ablak-szellőztető készítője és lakatos.

Mindenemű épület- és műlakatos munkát készítek a legjobb kivitelben.

Megrendelések úgy Budapesten, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállítók

BUDAPESTEN, V., ERZSÉBET-TÉR.

Saját gyártmányú kész fehérműmek.

THÉK ENDRE egyedül szabadalmazott magyar zongora-gyára

Budapest, üllői-út 66. szám.

Fiók-raktárak: Szegeden, Aradon, Temesvárt, Kassán, Miskolczon, Nagyváradon, Kolozsvárt, Győrött, Baján, stb.

Zongoragyáram a legjobb bel- és külföldi erőkkel rendelkezik és az egyetlen magyar vállalat, a mely önállóan készíti zongoráit. Ennek a magyar iparág életképessége már most is kiállja a versenyt a külföld legjobb gyáraival, sőt legújabb vívmányainál fogva, egyes alkatrészeivel felül is múlja ezeket. Ilyenek a szabadalmazott alumíniumkeretek, a melyek által és zongoráimnak még sok más előnye által a hangnak páratlan dallamossága és szép tömörsége éretik el, amint ezt legkiválóbb zenetanáraink elismerték.

Zongoráim, azonkívül, hogy egyenlő értékűek a legjobb és leghíresebb készítményekkel, az árak tekintetében is versenyképesek, noha nem akarok versenyezni azokkal a legolcsóbb, selejtes gyártmányokkal, a melyekkel a hazai piacot a külföldről elárasztják. Főraktáramon és fiókraktárainban is mindig a legnagyobb választék van készletben, hogy a közönség meggyőződést szerezhesen arról, hogy a magyar ipar képes versenyezni bármely szolid iparral, különösen ha arról van szó, hogy a jót a művészi széppel egyesítsük. Mindezeknél fogva gyártmányaimat a t. magyar közönség jóindulata méltánylásába ajánlom.

THÉK ENDRE, Budapest, üllői-út 66. szám.

Pásztor Zs. uri- és női czipész-mester

Budapest, VIII. Kerepesi-út 57. sz.

a Wekerle kávéházzal szemben.

Készít mindennemű

uri, női és gyermek - czipőket.

Javítások a legolcsóbb áron készíttetnek.

GANZ és TÁRSA

VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST és LEOBERSDORFBAN Bécs mellett.

Ajánlanak: Hengerszékeket kéregöntetű hengerekkel, mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez, a legnagyobb, valamint a legkisebb malmokhoz.

Facsiszoláshoz, papír- és celuloza-gyártáshoz való gépek.

Forgó petroleum- és gőzekék, turbinák. Elektromos világítás és erőátvitel egyirányú, váltakozó és forgó árammal dynamogépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhúzó stb.

Városi irodánk a Kossuth Lajos-utczában 18. sz. a., a hol mindig tartjuk dus választékát a világító testeknek legkülönbözőbb kivitelben és stílusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerű elektromos, gáz- és petroleum-motoraink és dynamogépeink.

Vasuti és bányászati waggonok, gáz- és petroleum-motorok. Vas-, fém- és acél-öntéscs.

Rotatios dynamometerek és frictiós kapcsolások.

„MAGYAR KURIR“

központilag szerkesztett vidéki hirlapok

kiadóvállalata.

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal:

— BUDAPEST, VII. kerület, Ilka-utca 31. szám. —

Kiadó: Nagyidai Kultsár Béla.

Kiadóhivatali intéző: Tóth Imre.

Hirdetések és közlemények elfogadtatnak az összes hazai és külföldi lapok számára.

Betöltendő állások.

A „MAGYAR KURIR“ ujságkiadó-vállalat

központilag szerkesztett alábbi hirlapjaihoz

szerkesztőségi és kiadóhivatali tisztviselő kerestetik.

Abauj-Szántó. — Szikszó. — Maros-Ujvár. — Vizakna. — Elek. — Pécska. — Világos. — Trsztena. — Titel. — O-Kanizsa. — Német-Palánka. — Hódság. — Dárda. — Körmöczbánya. — Verebély. — Gyoma. — Bilke. — Naszód. — Belényes. — Derecske. — Margitta. — Tenke. — Mező-Csát. — Diósgyőr-Miskolcz. — Sajó-Szent-Péter. — Hosszúfalu. — Mező-Kovács-háza. — Gyergyó-Tölgyes. — Csík-Tusnád. — Dorosma. — Mindszent. — Muzsla. — Vaál. — Fogaras. — Nagy-rócze. — Dobsina. — Győr-Szent-Márton. — Győr-Sziget. — Téth-Szentkút. — Kovászna. — Heves. — Szob. — Algyógy. — Vajda-Hunyad. — Jász-Apáti. — Tisza-Földvár. — Kunhegyes. — Tisza-Roff. — Török-Szent-Miklós. — Erzsébetváros. — Bánffy-Hunyad. — Nagy-

Igmánd. — Gúta. — Perbete. — Német-Bogán. — Orsova. — Rózsahegy. — Huszt. — Körösmező. — Rahó. — Tócsó. — Nezsider. — Medgyes. — Szent-Agota. — Salgó-Tarján. — Szécsény. — Galgóc. — Vág-Ujhely. — Ócsa. — Duna-Vecse. — Kalocsa. — Duna-Szerdahely. — Somorja. — Bazin. — Malaczká. — Kis-Szeben. — Nagy-Atád. — Lengyeltóti. — Csepreg. — Nagy-Márton. — Tisza-Polgár. — Nyir-Bátor. — Fehér-Gyarmat. — Máté-Szalka. — Szinyer-Váralja. — Nagy-Szeben. — Löcse. — Tasnád. — Vinga. — Paks. — Gyöng. — Bonyhád. — Maros-Ludas. — Billéd. — Török-Kanizsa. — Zombolya. — Illava. — Ruttká. — Székely-Keresztur. — Halmi. — Szobráncz. — Felső-Vasvár. — Zircz. — Perlak. — Király-Helmez. — Gálszécs. — Tokaj.

Hirdetéseket

elfogad és

jutányosan számít a kiadóhivatal.

Apró hirdetések.

A ki valamit adni, vagy venni, bérbeadni, vagy bérbevenni akar, a ki munkát keres, vagy kínál, sikerrel használja lapunk kishirdetési rovatát, a melyben egy szó közlése csak 4 fillér.

Helybeli kereskedőink és iparosaink

mindenkor haszonnal hirdetik lapunkban

— **szezon-czikkeiket,** — a melyeknél gyors kelendősegre van szükség.

Lapunk Budapesti képviselősege:

VII., Ilka-utca 31. szám,
a „MAGYAR KURIR“ ujságkiadó-vállalata.